

Traumatiserede flygtningebørns livsvilkår

Edith Montgomery

*Konference om minoritetsbørn og
børn med flere sprog*

Om DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur

DIGNITY er en selvejende institution, der er uafhængig af partipolitik. I Danmark behandler DIGNITY flygtninge, der har overlevet tortur, og forsker samtidig i årsagerne til tortur og de følger, den medfører. Gennem dette arbejde opnår DIGNITY den særlige viden og erfaring, som også bruges til at udvikle og målrette indsatsen hos DIGNITYs partnere i udlandet.

Traumatiserede flygtningebørn

Belastes af:

- Egne traumatiske oplevelser (krig, fængsling, forfølgelse, flugt)
- Tab og separationer
- Ændring i forældrenes kontakt- og omsorgsevner

www.dignityinstitute.dk

Traumer og forældreevne

- Forældreevnen undermineres når forældrene er traumatiseret
- Forældre oplever selv, at de mister evnen til at udøve omsorg for deres børn
- Forældrerollen smuldrer og forældrenes evne til at håndtere problemer bliver dårligere

Hvad er børnene vokset op med?

- Forældre der er psykisk fraværende
- Forældre der kan reagere med vold overfor børnene
- Rolletab og rolleforandringer
- Skiftende skoler og opholdssteder

Traumevandring

- Reaktioner og måder at tackle oplevelserne på, præger familien i generationer
- Nogle familier taler for meget om deres oplevelser
- Nogle familier taler slet ikke
- Frygt og angst smitter af på børnene
- Børn efterligner forældre i deres måde at reagere på

Psykiske symptomer

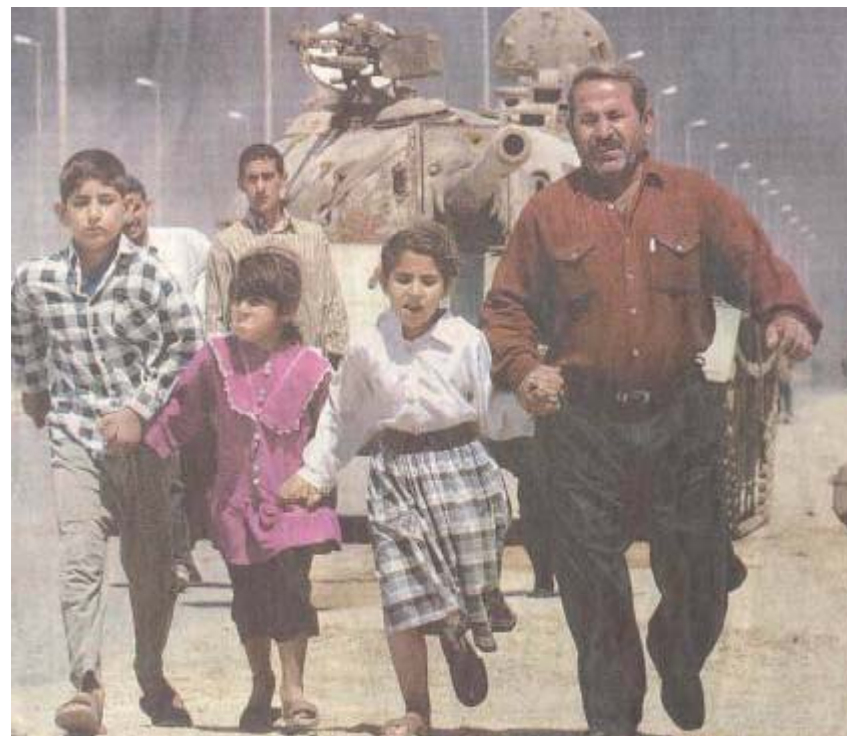
- Angst, frygt
- Mareridt, søvnproblemer
- Gråd, nedtrykthed
- Mindsket tillid til sig selv og andre
- Tab af allerede opnåede udviklingsmæssige færdigheder
- Manglende koncentrationsevne
- Indlæringsproblemer
- Urolig adfærd
- Lav frustrationstærskel

Salva

- 17 år gammel med palæstinensisk baggrund
- Bor med sine forældre og fem søskende
- Begge forældre er på bistandsjælp
- Faderen og ældre broder er voldelige mod moderen og Salwa
- Faderens familie forkastede Salwas moder i deres hjemland, anklagede hende for prostitution
- Symptomer: trist, irriteret, få venner, træt, selvmordstanker, søvnproblemer, nervøs, ingen appetit, koncentrationsbesvær
- Har oversat for sin moder i psykoterapi og i lægekonsultation

Risikofaktorer for psykiske problemer

- Traumatiske oplevelser
- Forældres traumatiske oplevelser
- Forældres psykiske sygdom
- Belastende livsomstændigheder
- Oplevelse af diskrimination
- Mange skoleflytninger

Kan man komme sig over traumer?

- I en opfølgingsundersøgelse af 131 flygtningebørn havde en fjerdedel stadig væsentlige psykiske problemer 9 år efter ankomst til Danmark mens godt halvdelen havde problemer ved ankomsten, men ikke 9 år senere.
- De der ikke havde problemer efter 9 år havde levet et mindre belastet liv i Danmark, men havde ikke haft færre traumatiske oplevelser inden de ankom

Resiliens - modstandsdygtighed

- Resiliens er en proces karakteriseret af positive udvikling på trods af dårlige livsvilkår
- Dårlige og traumatiske livsvilkår har ikke nødvendigvis en dyb eller langvarig effekt på et menneskes adfærd, livskvalitet eller psykiske sundhed
- Psykiske problemer opstår når modstanden er stor og de beskyttende faktorer få

Faktorer der fremmer god udvikling på trods af en traumatisk baggrund

- Et stabilt og støttende opvækst miljø
- Tætte relationer og støttende voksne
- Effektive skoler
- Socio-økonomisk fordel
- Forældres uddannelse

Resiliens og risiko

- Børn der fungerede godt inden de traumatiske oplevelser og som har gode støttende ressourcer tilgængelige under og efter oplevelserne er i stand til at overkomme selv alvorlige oplevelser, **MEN**
- Der findes en dosis-respons sammenhæng for børn, som for voksne – de fortsatte traumatiske oplevelser kan blive for overvældende og bryde igennem barnets naturlige tilpasningskapacitet

Mahmoud

- Palæstinenser født og opvokset i flygtningelejr, far soldat i PLO
- Ankom til Danmark som 9 årig
- Har i hjemlandet oplevet krig, vold, far fængslet
- Har i Danmark oplevet overfald, vidne til overfald, udsat for en ulykke, mistet en nær ven, forældres skilsmisse
- Har haft svært ved at lære sproget, er blevet mobbet, har haft svært ved at finde venner og har aldrig fundet sin plads i skolesystemet
- Fik som 16-årig en dog for vold, oplever dommen uretfærdig

Aram

- Forældrene stammer fra Irak, men flygtede til Iran, før Aram blev født
- 18 år gammel
- Bor med sine forældre og en søskende
- Begge forældre er på bistandshjælp
- Er lige begyndt på universitetet
- Ingen mentale symptomer
- Gode støttende familieforhold

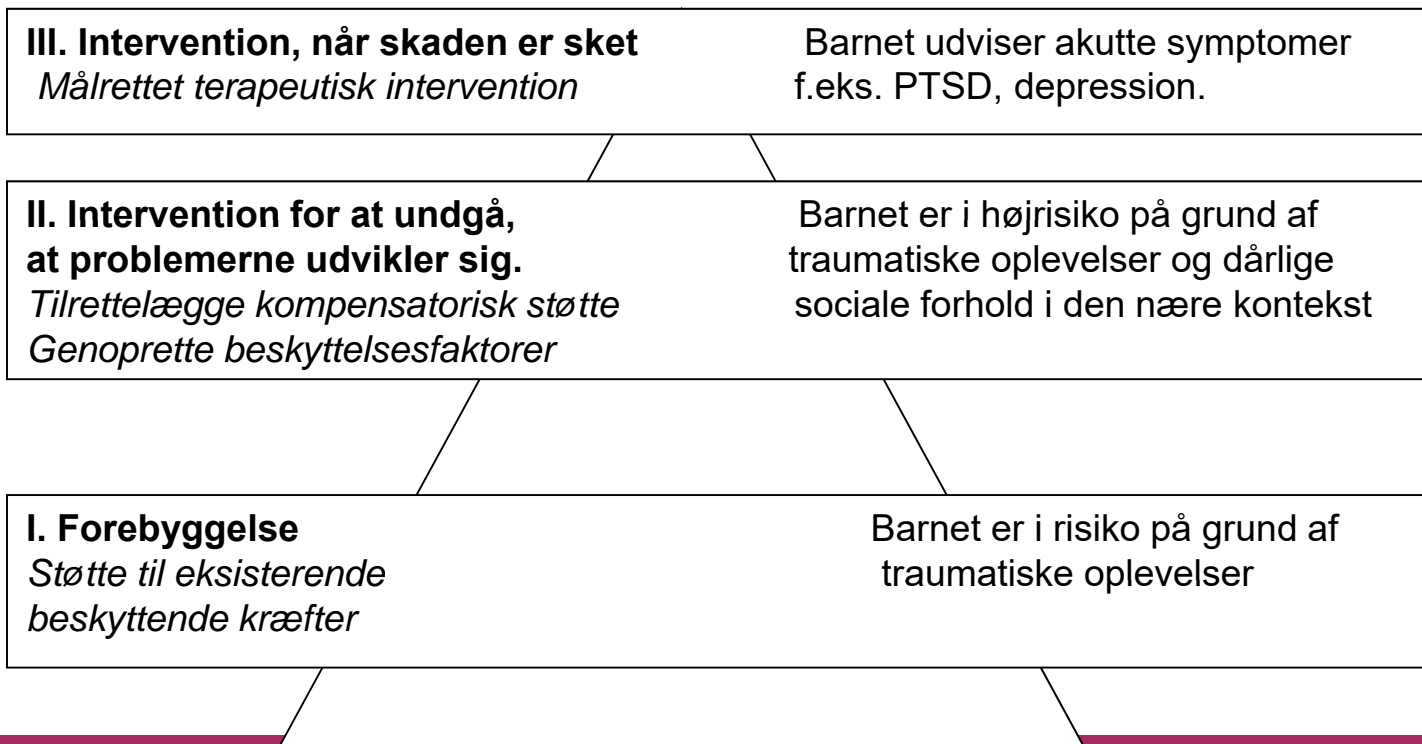
Aram

- Kan huske bombing under krigen
- De fleste minder fra barndommen i Iran handler om at have det sjovt med sine venner og et trygt og lykkeligt hjem
- Forældrene har fortalt ham om familiens skæbne i Irak og om forfølgelsen, der medførte familiens flugt, men først for nylig

Intervention

- Fokus på barnet
 - Ændringer i barnets adfærd ændrer forældrenes reaktioner
- Fokus på forældrene
 - Ændret opfattelse af barnet
 - Ændrer adfærd overfor barnet
- Fokus på konteksten
 - Eliminere risikofaktorer, fremme beskyttelse

Interventionsmodel

Tryghed, forudsigelighed, stabilitet

- Undgå store forandringer i barnets liv
- Skoleflytninger bør undgås
- Tilstræb faste vaner og rutiner i dagligdagen
- Kontinuitet i kontakten til de nære voksne er essentiel

STROF modellen

- Struktur
- Tale og tid
- Ritualer
- Organiseret leg
- Forældre støtte

Forældre/familien

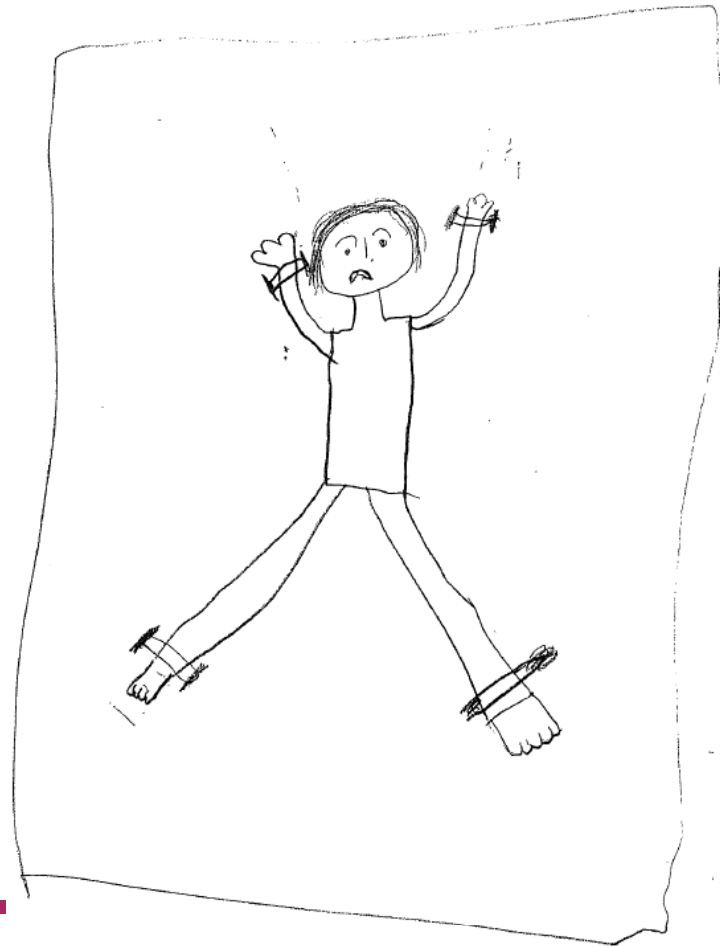
- Undgå at træffe beslutningen hen over hovedet på familien. Forældrene bør altid inkluderes i indsatsen
- Vær ressourceorienteret, og ikke entydig problemorienteret
- Forsøg at indtage familiens perspektiv
- Vær handlingsorienteret
- Vurdere den enkelte families situation

At skabe mening

- Kommunikation om familiens fortidige oplevelser skal foregå på en omsorgsfuld måde tilpasset barnets alder og behov
- Vær opmærksom på, hvordan barnet opfatter det, som bliver sagt
- Indtag barnets perspektiv, og forsøg at forstå, hvad der er vigtigt for det enkelte barn
- Det er ikke nødvendigvis traume- og flygtningerelaterede problemstillinger, som fylder mest i deres hverdag, men ofte de aldersvarende udfordringer, som har betydning for dem i deres aktuelle livssituation

At tale om det traumatiske

- For meget kan re-traumatisere
- For lidt kan fremmedgøre
- Hvordan man kommunikerer i familien er vigtigere end om hvad
- Balance mellem fantasi og faktisk information
- Samskaben af mening

Den professionelle

- Vær opmærksom på hvorledes du selv agerer og positionerer dig i arbejdet med familier med flygtningebaggrund
- Vi er alle prægede af vores egne holdninger, værdier og for-forståelser, og er vi ikke opmærksomme herpå, risikerer vi at skabe konflikter frem for at fremme udvikling
- Supervision bidrager til at kvalitetssikre det faglige arbejde, og udvikle den professionelle hjælper

Afslutning

- En helhedsorienteret psykosocial intervention, der medtænker alle vigtige dele af barnets liv er afgørende
- Den bør bygges på en fælles indsats, hvor alle relevante fagpersoner inddrages i samarbejdet med familien

Støt DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur

Synes godt om DIGNITY på Facebook

Læs mere og tilmeld dig nyhedsbrevet på vores hjemmeside

The screenshot shows the homepage of DIGNITY, the Danish Institute Against Torture. The header includes the organization's name and logo, along with navigation links for 'Om os', 'Nyheder', 'Presse', 'FAQ', 'Find ekspert', 'Medarbejdere', 'Kontakt', and 'Start os'. A search bar is also present. Below the header, there are navigation tabs for 'EMNER', 'MATERIALE', 'FORSKNING', 'REHABILITERING', 'UDVIKLING', and 'PROGRAMMER'. The main content area features a large heading: 'DIGNITY er et internationalt anerkendt videnscenter for tortur og andre former for organiseret vold'. To the right of this text is an image of a stack of books. Below the heading, statistics are listed: '30.000+ titler i biblioteket', '25+ års erfaring', and '20+ eksperter i vores netværk'. On the right side, there is a sidebar with search filters: 'Find et emne', 'Find et projekt', 'Find en ekspert', 'Læs mere om henvisning', and 'jobs'. Below the main content, there are two columns of featured articles. The left column is titled 'VI TILBYDER' and includes an article about 'VERDENS STØRSTE BIBLIOTEKSSAMLING OM TORTUR'. The right column is titled 'NYHEDER' and includes an article about 'RCT skifter navn til Dignity – Dansk Institut mod Tortur' and another about '30 års kamp mod tortur'.

www.dignityinstitute.dk

Tak for opmærksomheden

Kontakt:

em@dignityinstitute.dk

www.dignityinstitute.dk

DIGNITY
DANSK
INSTITUT
MOD TORTUR